

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

SPRÁVA O EKONOMIKE SR

SEPTEMBER 2018

Vydavateľ:
© Národná banka Slovenska

Adresa:
Národná banka Slovenska
Imricha Karvaša 1, 813 25 Bratislava

Kontakt:
info@nbs.sk

<http://www.nbs.sk>

Prerokované Bankovou radou NBS
25. septembra 2018.

Všetky práva vyhradené.
Reprodukovanie na vzdelávacie a nekomerčné
účely je povolené s uvedením zdroja.

ISSN 1339-9608 (elektronická verzia)

OBSAH

1	ZHRNUTIE	5	Graf 8 Príspevky aktív k medzištvrtročnej zmene fixných investícií	8
2	HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT	6	Graf 9 Príspevky k medziročnej dynamike spotreby domácností	9
3	TRH PRÁCE	11	Graf 10 Príspevky k medziročnému rastu HDP	9
3.1	Mzdy a produktivita práce	11	Graf 11 Vplyv vybraných faktorov na medziročný rast reálneho disponibilného dôchodku domácností	9
3.2	Zamestnanosť, nezamestnanosť	13	Graf 12 Prehľad mzdového vývoja v hlavných segmentoch ekonomiky	11
4	CENOVÝ VÝVOJ	15	Graf 13 Zložky priemernej mzdy	11
ZOZNAM TABULIEK			Graf 14 Vývoj nepravidelných odmien vyplatených v ekonomike SR	11
Tab. 1	Vývoj HDP podľa použitia	7	Graf 15 Faktory determinujúce rast miezd	12
Tab. 2	Vývoj miezd a produktivity práce	12	Graf 16 Vplyv príplatkov na rast priemernej mzdy	12
Tab. 3	Vývoj jednotlivých zložiek inflácie	15	Graf 17 Vývoj miezd a produktivity práce	13
ZOZNAM GRAFOV			Graf 18 Vývoj nákladov práce v ekonomike	13
Graf 1	Príspevky k medzištvrtročnému rastu HDP	6	Graf 19 Príspevky odvetví k medzištvrtročnému rastu zamestnanosti	14
Graf 2	Príspevky k medziročnému rastu HDP	6	Graf 20 Pociťovaný nedostatok pracovnej sily	14
Graf 3	Príspevky k medziročnému rastu HDP podľa odvetví	7	Graf 21 Príspevky hlavných veličín trhu práce k medzištvrtročnej zmene zamestnanosti	14
Graf 4	Vývoj počtu a priemernej ceny vyvázaných osobných áut	7	Graf 22 Príspevky jednotlivých zložiek k celkovej medziročnej inflácii	15
Graf 5	Vývoj investícií vo výrobe dopravných prostriedkov	8	Graf 23 Vývoj jednotlivých zložiek inflácie	15
Graf 6	Vývoj investícií a zásob	8		
Graf 7	Príspevky sektorov k medzištvrtročnej zmene fixných investícií	8		

POUŽITÉ SKRATKY

b. c.	bežné ceny
CPI	Consumer Price Index – index spotrebiteľských cien
EA	Euro Area – eurozóna
ECB	Európska centrálna banka
EIA	Energy Information Administration
EK	Európska komisia
EMU	Economic and Monetary Union – Hospodárska a menová únia
EONIA	Euro OverNight Index Average – referenčná sadzba pre skutočne realizované jednoduchové obchody v eurách
ESA 95	European System of Accounts 1995 – európsky systém národných a regionálnych účtov
EÚ	Európska únia
EURIBOR	Euro Interbank Offered Rate – medzibanková referenčná sadzba v rámci EMU
Fed	Federal Reserve System – centrálna banka USA
FNM	Fond národného majetku
HDP	hrubý domáci produkt
HICP	Harmonised Index of Consumer Prices – harmonizovaný index spotrebiteľských cien
HMÚ	Hospodárska a menová únia
HND	hrubý národný dôchodok
HNDD	hrubý národný disponibilný dôchodok
i. n.	inde neuvedené
IPP	index priemyselnej produkcie
MF SR	Ministerstvo financií SR
MMF	Medzinárodný menový fond
NARKS	Národná asociácia realitných kancelárií Slovenska
NBS	Národná banka Slovenska
NCB	National Central Bank – národná centrálna banka
NISD	neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam
p. a.	per annum – za rok
p. b.	percentuálne body
PFI	peňažné finančné inštitúcie
PMI	Purchasing Managers' Indexes – index nákupných manažérov
PPI	Producer Price Index – index cien priemyselných výrobcov
PZI	priame zahraničné investície
q-q	Quarter-on-Quarter – zmena oproti predchádzajúcemu štvrtroku
ROMR	rovnaké obdobie minulého roka
s. c.	stále ceny
s. o.	sezónne očistené
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
ULC	Unit Labour Costs – jednotkové náklady práce
UoZ	uchádzači o zamestnanie
ÚPSVR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
VZPS	výberové zisťovanie pracovných síl
Y-Y	Year-on-Year – zmena oproti minulému roku
ZFS	začiatočná fixácia sadzby

Použité symboly v tabuľkách:

- . – Údaj ešte nie je k dispozícii.
- – Údaj sa nevyskytoval / neexistujúci údaj.
- (p) – Predbežný údaj.

1 ZHRNUTIE

Slovenská ekonomika v 2. štvrtroku 2018 zrýchlila na 4,2 % medziročne (3,6 % v 1. štvrtroku). V medzištvrtročnom porovnaní rast dosiahol 1,1 %. Ekonomický rast podporili najmä dynamicky rastúce investície.

Zamestnanosť v 2. štvrtroku 2018 naďalej dynamicky rástla a dosiahla 2,1 % medziročne (v 1. štvrtroku 2,2 %) a 0,5 % medzištvrtročne. K rastu zamestnanosti prispel najmä narastajú-

ci vplyv obchodných činností, ale aj priemysel a služby. Priemerná mzda v 2. štvrtroku 2018 medziročne vzrástla o 6,4 % (v 1. štvrtroku 6,5 %). Výrazný rast miezd zaznamenal súkromný i verejný sektor.

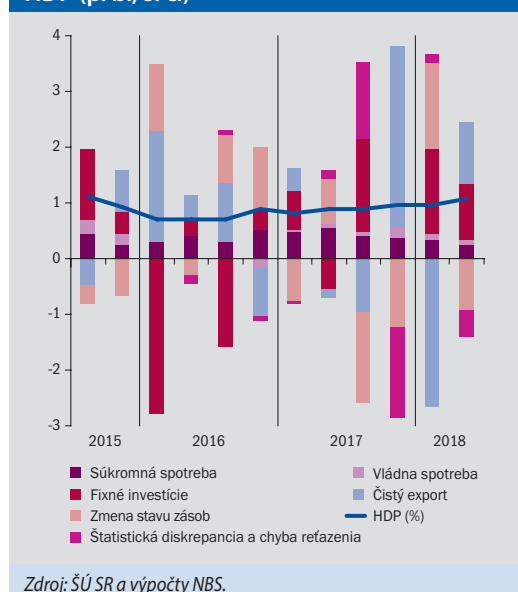
Ceny sa v 2. štvrtroku 2018 ďalej zrýchľovali. Medziročný rast cien dosiahol úroveň 2,9 %. V rámci štruktúry inflácie HICP bol najvýznamnejším faktorom zrýchľovanie cien energií.

2 HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT

Slovenská ekonomika zrýchlila medziročné tempo rastu z 3,6 % v 1. štvrtroku na 4,2 % v 2. štvrtroku 2018¹. Dosiahla tak najrýchlejší reálny rast od konca roka 2015. Po očistení od

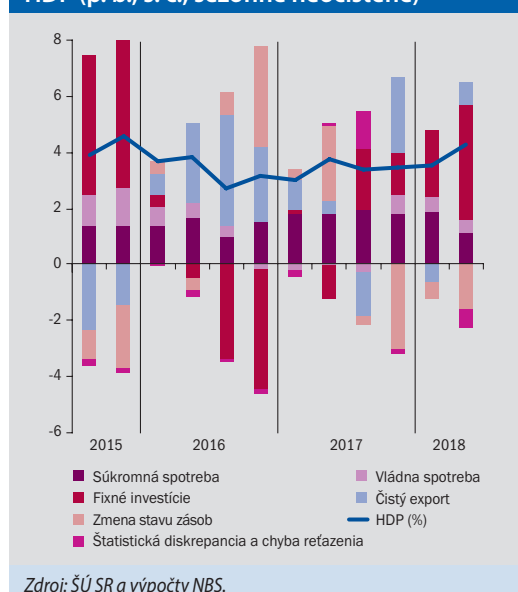
sezónnych vplyvov rástla o 1,1 % medzištvrtročne. Slovenská ekonomika dosahuje výraznejšie nominálne dynamiky v období obnoveného rastu cien. Hrubý domáci produkt v bežných cenách sa medziročne zvýšil z 5,8 % v 1. štvrtroku na 6,8 % v 2. štvrtroku, čo je najviac od konca roka 2010.

Graf 1 Príspevky k medzištvrtročnému rastu HDP (p. b., s. c.)

Z medziročného pohľadu sa ekonomika zrýchlila najmä príspevom investícií. Zdroje zabezpečoval predovšetkým automobilový priemysel. Medziročný rast fixných investícií o 20,4 % v stálych cenách (12,5 % v 1. štvrtroku) sa priblížil k silným eurofondovým dynamikám (pohybovali sa okolo 23 % koncom roka 2015). Vo výrobe dopravných prostriedkov sa preinvestovalo 1,2 mld. € s medziročným rastom investícií 345 % (v bežných cenách). Po roku a pol stabilného rastu sa reálna súkromná spotreba medziročne oslabila na 2,2 % (3,5 % v 1. štvrtroku). Prvýkrát po dvoch rokoch ju predbehla vládna spotreba s rastom o 2,5 % (3,1 % v 1. štvrtroku). Zahranično-obchodné aktivity sa výrazne posilnili. Export vzrástol o 8 % a import o 7,8 % (2,4 a 3,2 % v 1. štvrtroku).

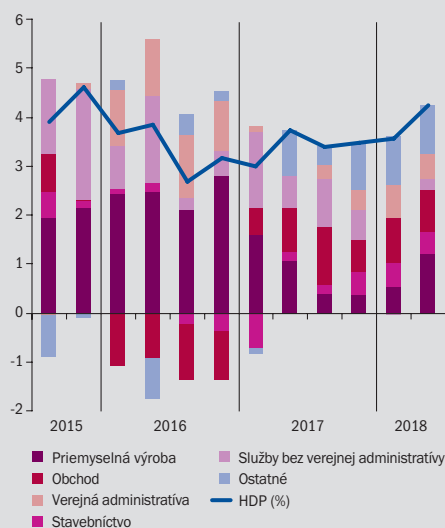
Graf 2 Príspevky k medziročnému rastu HDP (p. b., s. c., sezónne neočistené)

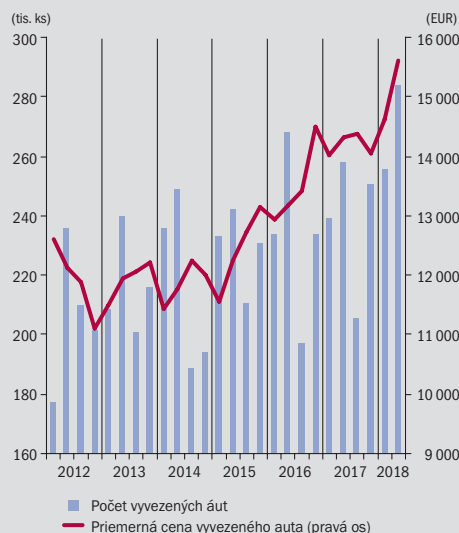
Zo sumáru uvedených výdavkových zložiek vyplynuli lepšie výsledky HDP ako z produkčného prístupu. Keďže produkčný prístup je prioritný na stanovenie HDP. Na výdavkovej strane je uplatnená záporná štatistická diskrepancia. Štatistická diskrepancia 2. štvrtroka 2018 môže vyjadrovať časový nesúlad účtovania na dvoch stranách HDP v dôsledku dlhšej investičnej výstavby. Producenti na produkčnej strane evidujú svoje výkony v dlhšom čase, investície na výdavkovej strane sa mohli zaevidovať jednorazovo.

Z odvetví sa zrýchlil rast spracovateľského priemyslu a odborných, vedeckých a technických služieb. Rast pridanej hodnoty spracovateľského priemyslu, najsilnejší v ostatných piatich štvrtrokoch, bol výraznou mierou posilnený produkciou a exportom automobilového priemyslu, ktorý od konca 1. štvrtroka rozbehol vývoz nových modelov áut. Zo štatistiky zahraničného obchodu vyplýva nielen rast počtu vyvezených vozidiel, ale

¹ Augustový rýchly odhad ŠÚ SR bol 4,1 %.

Graf 3 Príspevky k medziročnému rastu HDP podľa odvetví (p. b., s. c., sezónne neočistené)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Graf 4 Vývoj počtu a priemernej ceny vyvázaných osobných áut

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Poznámka: Priemerná cena – cena zaznamenaná po dodanie auta na slovenskú hranicu, ktorá zahŕňa transakčnú hodnotu auta a služieb typu doprava, poistenie, prekládka, skladovanie a podobne.

aj rast priemernej ceny exportovaného vozidla, čo by mohlo indikovať aj vyššiu mieru pridanej hodnoty z automobilovej produkcie vytvorenej na Slovensku.

Medzištvrtročný sezónne očistený rast ekonomiky o 1,1 % bol vytvorený takmer vyrovnaným príspevkom čistého exportu a investícií. Export tovarov a služieb vzrástol o 2,7 % medzištvrtročne, čím viac korigoval pokles začiatkom roka (o 1,5 %). Import tovarov a služieb rástol pomal-

šie ako export (1,6 %, pričom začiatkom roka dosiahol 1,2 %).

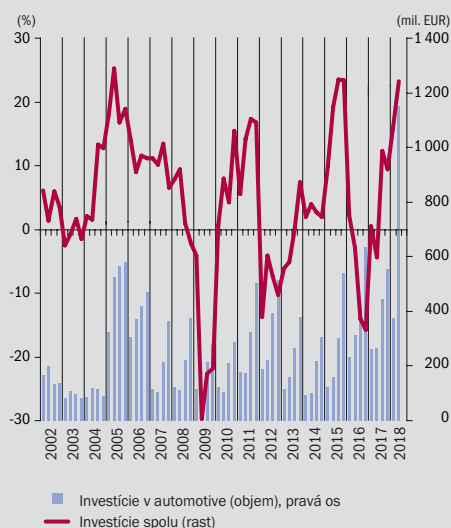
V 2. štvrtroku rástli fixné investície o 4,3 % medzištvrtročne v porovnaní so silným rastom o 6,9 % na začiatku roka. Kým minulý štvrtrok sa investovalo do všetkých druhov aktív, v 2. štvrtroku boli investície sústredené na stavebnú infraštruktúru vo výrobnjej sfére. Okrem automobilového priemyslu výraznejšie investovala aj verejná správa.

Tabuľka 1 Vývoj HDP podľa použitia (zmena oproti predchádzajúcemu obdobiu v %, s. c.)

	2017					2018	
	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok	1. Q	2. Q
Hrubý domáci produkt	0,8	0,9	0,9	0,9	3,4	1,0	1,1
Konečná spotreba domácností a neziskových inštitúcií	1,0	1,1	0,8	0,7	3,6	0,7	0,5
Konečná spotreba verejnej správy	0,1	0,4	0,4	1,0	0,2	0,5	0,4
Tvorba hrubého fixného kapitálu	3,4	-2,6	8,0	0,0	3,2	6,9	4,3
Vývoz výrobkov a služieb	1,6	-2,7	2,2	4,5	4,3	-1,5	2,7
Dovoz výrobkov a služieb	1,3	-2,8	3,4	1,3	3,9	1,2	1,6

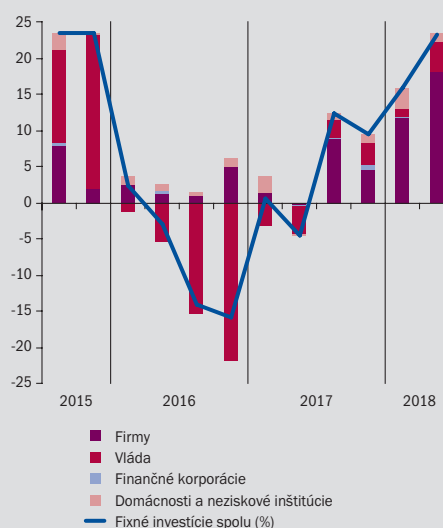
Zdroj: ŠÚ SR.

Graf 5 Vývoj investícií vo výrobe dopravných prostriedkov (b. c., sezónne neočistené)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Graf 7 Príspevky sektorov k medzištvrťročnej zmene fixných investícií (p. b., b. c., sezónne neočistené)

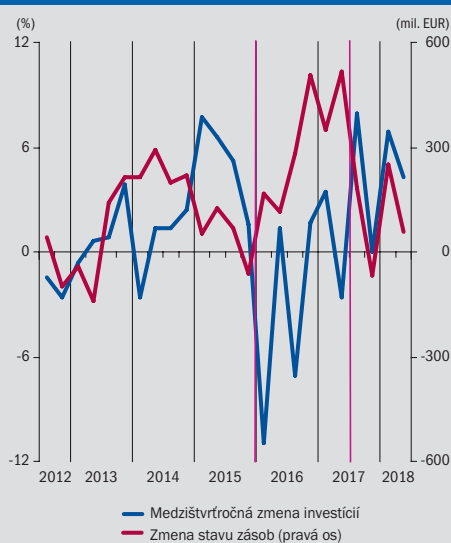

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Od začiatku roka 2016 sú investície poznačené značnou mierou volatility. K investičnému rastu a volatilitě prispelo odvetvie výroby dopravných

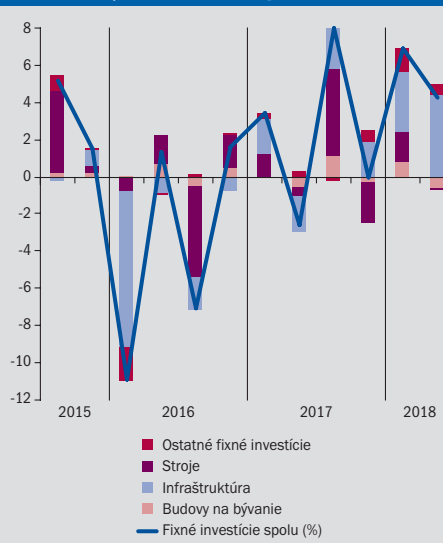
prostriedkov, ktorého podiel sa v 2. štvrtroku zvýšil až na 23 % z celkových investícií (zo štandardných 10 %).

Graf 6 Vývoj investícií a zásob (s. c.)

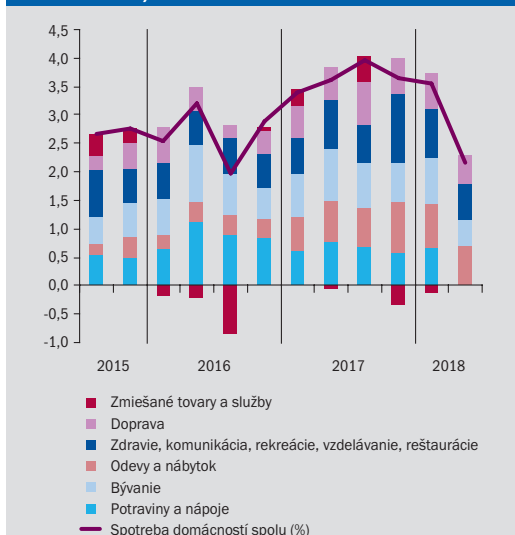

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

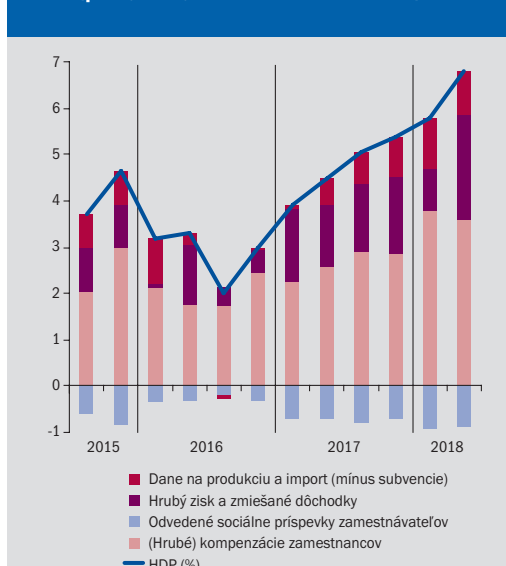
Graf 8 Príspevky aktív k medzištvrťročnej zmene fixných investícií (p. b., s. c.)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Graf 9 Príspevky k medziročnej dynamike spotreby domácností (p. b., s. c., sezónne neočistené)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Graf 10 Príspevky k medziročnému rastu HDP (p. b., b. c., sezónne neočistené)

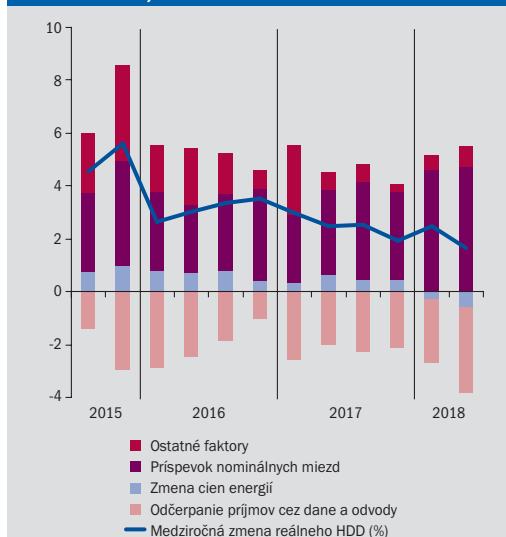
Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Napriek rastúcej zamestnanosti a mzdám sa náhle oslabil rast súkromnej spotreby. Spomalenie medziročnej dynamiky z 3,5 % v 1. štvrtroku na 2,2 % v 2. štvrtroku bolo zároveň najprudšie z okolitých krajín. Určité zmiernenie rastu z 1. na 2. štvrtrok zaznamenala aj česká (o 0,3 percentuálneho bodu) a maďarská spotreba (o 0,6 percentuálneho bodu). Pri slovenskej spotrebe však ide o spomalenie až o 1,4 percentuálneho bodu (z nezaokrúhlených údajov). Polovicu z toho tvoril výpadok potravín a nápojov.

Domácnosti zvýšili svoje nákupy potravín iba v bežných cenách, aj to len natolko, aby sa pokrýval ich cenový rast. Zníženie nákupov potravín mohlo čiastočne súvisieť s predveľkonočnými nákupmi, ktoré boli sústredené do predchádzajúceho štvrtroka. V 1. štvrtroku sa nominálne nákupy potravín zvýšili. V 2. štvrtroku nastala neštandardná korekcia vzhľadom na výnimočne nulový príspevok potravín k rastu spotreby.

Medzištvrtročný rast súkromnej spotreby v 2. štvrtroku 2018 po očistení o sezónne zložky dosiahol 0,5 % (0,7 % v 1. štvrtroku).

Z príjmového prístupu k výpočtu HDP v bežných cenách vyplýva, že zrýchlenie ekonomiky sa v 2. štvrtroku prejavilo v raste hrubých ziskov a zmiešaných dôchodkov. Mierne spomalili

Graf 11 Vplyv vybraných faktorov na medziročný rast reálneho disponibilného dôchodku domácností (p. b., sezónne neočistené)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

kompenzácie zamestnancov domáceho sektora, ktoré ťažili zo zrýchlenia HDP na začiatku roka.

Kompenzácie zamestnancov zo všetkých sektorov, vrátane rezidentov pracujúcich v zahraničí,

ktoré eviduje účet domácností, zostali na takmer nezmenenom tempe zo začiatku roka (8,5 % v 1. štvrtroku, 8,6 % v 2. štvrtroku medziročne). Ich pomerne výrazný rast sa však nepremietol do rastu disponibilného dôchodku domácností, lebo bol z väčšej časti (ako predchádzajúce štvrtroky) odčerpaný sociálnymi odvodmi. V nominálnom vyjadrení sa tak spomalil rast disponibilného dôchodku (z 5 % v 1. štvrtroku na 4,6 %

v 2. štvrtroku), ktorý zostáva domácnostiam kvôli rozhodnutiu o ďalšom použití. K nominálnemu spomaleniu došlo v období cenového rastu, preto zohľadnenie cien vyústi do strmšieho spomalenia reálneho disponibilného dôchodku (z 2,5 % na 1,7 % v 2. štvrtroku). Spomalenie disponibilných príjmov a súčasné spomalenie spotreby neprinieslo výraznejšiu zmenu vývoja miery úspor.

3 TRH PRÁCE

3.1 MZDY A PRODUKTIVITA PRÁCE

V 2. štvrťroku 2018 priemerná mzda v ekonomike SR medziročne vzrástla o 6,4 % a oproti predchádzajúcemu štvrťroku zaznamenala nepatrné spomalenie (v 1. štvrťroku 6,5 %). Vývoj mzdy je charakterizovaný rýchlejším rastom v priemysle, veľkoobchode, maloobchode a oprave motorových vozidiel aj v stavebníctve. V dynamickom raste však nezaostali ani mzdy vo verejnom sektore vďaka vývoju vo vzdelávaní (nárast nepravidelných odmien) a zdravotníctve. Medziročné tempo rastu vo verejnom sektore (7,7 %, v 1. štvrťroku 7,5 %) v 2. štvrťroku 2018 ovplyvnil nárast tarifných plátov zamestnancov v štátnej a verejnej službe o 4,8 % od 1. januára 2018. Na druhej strane sa spomalili mzdy v službách, a to hlavne v doprave a skladovaní, ubytovaní a stravovaní a v činnostiach v oblasti nehnuteľností. Po zohľadnení inflácie dosiahli reálne mzdy medziročný rast 3,5 %.

V raste mzdy sa zároveň prejavujú zákonom zvýšené príplatky za prácu v noci, počas sviatkov a cez víkend. Na druhej strane ju tlmili nižšie vyplatené nepravidelné odmeny oproti predchá-

Graf 13 Zložky priemernej mzdy (medziročný rast v %, príspevky v p. b.)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Poznámka: Údaje za podniky s počtom zamestnancov 20 a viac (verejný a finančný sektor bez ohľadu na počet zamestnancov).

džajúcemu štvrťroku. Rast miezd naďalej podporoval najmä vývoj vo väčších organizáciách. Menšie podniky s počtom do 20 zamestnancov

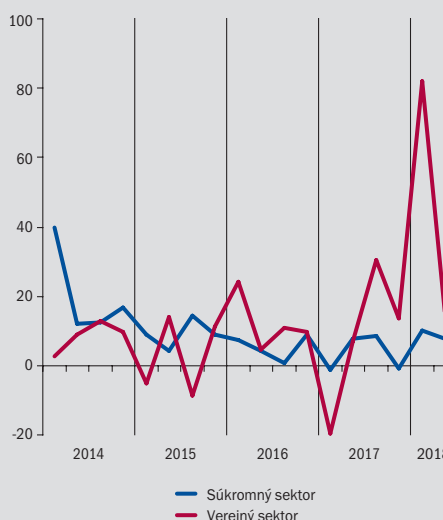
Graf 12 Prehľad mzdového vývoja v hlavných segmentoch ekonomiky (medziročný rast v %)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Poznámka: Verejný sektor vypočítaný na základe vývoja v kategóriách O, P, Q klasifikácie NACE.

Graf 14 Vývoj nepravidelných odmien vyplatených v ekonomike SR (medziročný rast v %)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Tabuľka 2 Vývoj miezd a produktivity práce (zmena oproti rovnakému obdobiu minulého roka v %)

	2017					2018	
	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok	1. Q	2. Q
Priemerná mzda (headline)	3,5	4,8	5,2	5,2	4,6	6,5	6,4
Inflácia CPI	0,9	1,0	1,5	1,8	1,3	2,3	2,8
Reálna priemerná mzda (headline)	2,6	3,8	3,6	3,3	3,3	4,1	3,5
Priemerná mzda (ESA 2010)	2,6	3,7	4,6	3,7	3,7	6,4	6,2
Kompenzácie na zamestnanca (ESA 2010)	3,1	4,0	5,0	3,9	4,1	6,4	6,4
Produktivita práce ESA 2010, nominálna	1,8	2,3	2,6	3,1	2,5	3,5	4,5
Produktivita práce ESA 2010, reálna	0,9	1,6	1,0	1,2	1,2	1,3	2,1

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

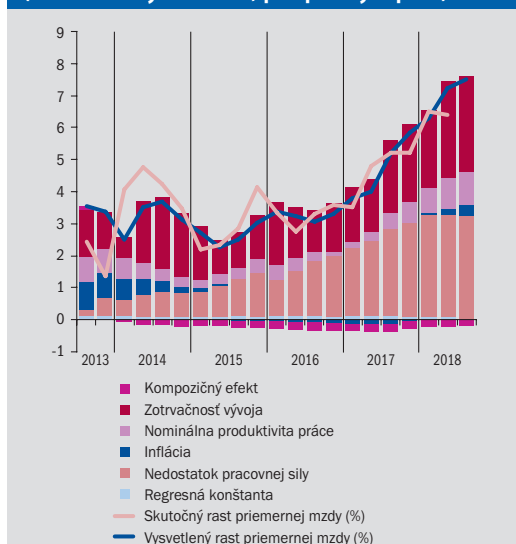
Poznámka: Priemerná mzda (headline) na základe štatistického výkazníctva ŠÚ SR. Reálna priemerná mzda vypočítaná na základe inflácie CPI. Produktivita práce ESA 2010 vypočítaná ako podiel nominálneho HDP a zamestnanosti v metodike ESA 2010.

zatiaľ za touto skupinou výrazne zaostávajú (rast o 2,9 % medziročne).

Kompenzácie na zamestnanca (zahŕňajú hrubé mzdy aj odvody platené zamestnávateľmi) si v 2. štvrťroku 2018 zachovali dynamiku rastu z 1. štvrťroka a dosiahli 6,4 %. Podobne ako v predchádzajúcom štvrťroku sociálne prí-

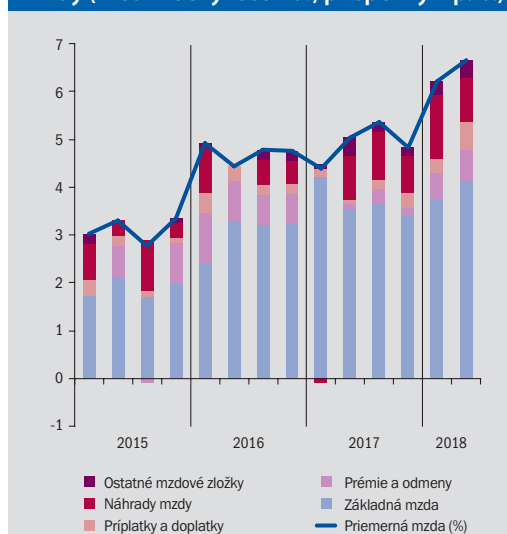
spevky zamestnávateľov rástli výraznou dynamikou 9,7 %, čo môže súvisieť so zrušením odvodovalo odpočítateľnej položky zo zdravotného poistenia.

Rast miezd je ovplyvňovaný rastúcim dopytom po pracovnej sile, ktorý sa prejavuje v raste počtu voľných pracovných miest a pociťovanom nedostatku vhodných uchádzačov na ich obsadenie. Nominálna mzda dosahuje rýchlejší rast v porovnaní s nominálnou produktivitou práce, z čoho môžu postupne prameniť nákladové tlaky aj do cien. Mierne kladný vplyv na dynamiku priemer-

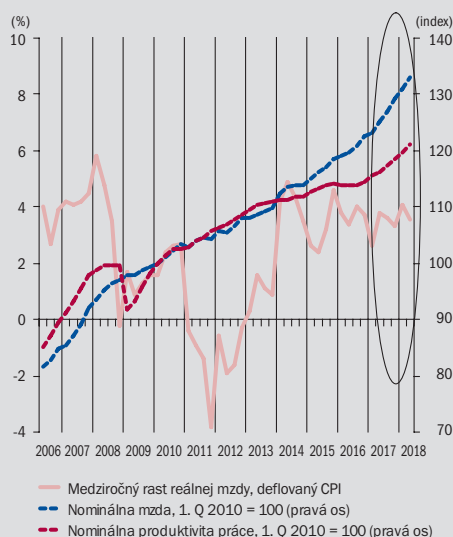
Graf 15 Faktory determinujúce rast miezd (medziročný rast v %, príspevky v p. b.)

Zdroj: Výpočty NBS na základe regresnej analýzy.

Poznámka: Transformácie použitých premenných: 4-kvartálny klzavý priemer rastu produktivity práce, 4-kvartálny klzavý priemer inflácie CPI z obdobia pred tromi štvrťrokmi. Nedostatok zamestnancov na základe konjunkturných prieskumov Európskej komisie, odvetvia vážené vývojom zamestnanosti. 3. štvrťrok 2018 na základe prognózy P3Q-2018.

Graf 16 Vplyv príplatkov na rast priemernej mzdy (medziročný rast v %, príspevky v p. b.)

Zdroj: ISCP, Trexima.

Graf 17 Vývoj miezd a produktivity práce

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

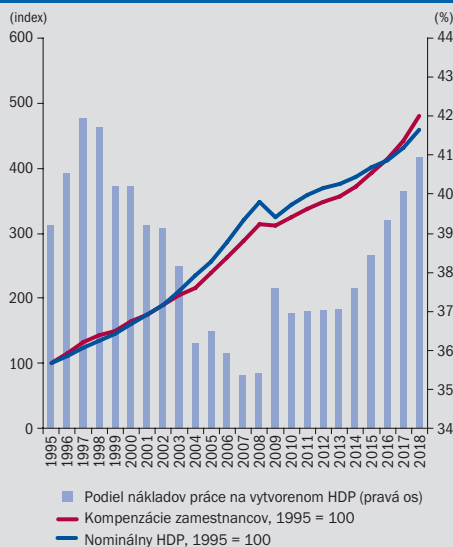
Poznámka: Mzdy zo štatistického výkazníctva ŠÚ SR. Nominálna produktivita práce vypočítaná na základe zamestnanosti podľa štatistického výkazníctva ŠÚ SR. Bázické indexy na základe sezónne očistených dát.

mája tohto roku. Ich vplyv však bol veľmi rozdielny v závislosti od zamerania konkrétneho zamestnávateľa.

3.2 ZAMESTNANOSŤ, NEZAMESTNANOSŤ

V 2. štvrťroku 2018 zamestnanosť mierne spomalila svoju rastovú trajektóriu oproti predchádzajúcemu štvrťroku a dosiahla 2,1 % (v 1. štvrťroku 2,2 %). Medzištvrťročný rast si zachoval dynamiku predchádzajúceho štvrťroku a po sezónnom očistení dosiahol 0,5 %.

Z hľadiska odvetví sa ukazuje narastajúci vplyv obchodných činností, ktoré v 2. štvrťroku 2018 najviac prispeli k rastu a medzištvrťročne vzrástli o 0,7 %. Dlhodobu už dynamicky rastú aj odvetvia priemyslu a na medzištvrťročnej báze výrazne vzrástla zamestnanosť v službách (v 1. štvrťroku 2018 zaznamenala pokles). Na druhej strane zamestnanosť v stavebníctve a verejnej správe a obrane korigovala nadpriemerné výsledky z predchádzajúceho obdobia. K nárastu zamestnanosti prispel výrazný rast zamestnancov, keďže počet samozamestnávateľov mierne klesol.

Graf 18 Vývoj nákladov práce v ekonomike

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

nej mzdy s veľkosťou 0,3 percentuálneho bodu mali v 2. štvrťroku príplatky za prácu vo sviatok, v noci a cez víkend², ktoré sa začali vyplácať od

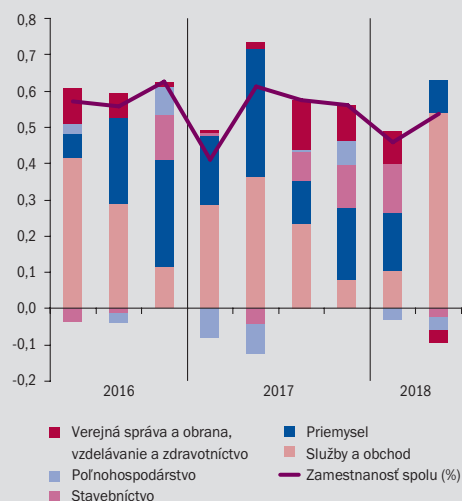
Pri silnom dopyte na trhu práce v spojení s obmedzeniami na strane ponuky (pokles obyvateľstva v produktívnom veku, veľmi nízky počet nezamestnaných) je veľa pracovných miest neobsadených, konkrétne približne 80 tisíc³, čo je historicky najviac. Pri obsadení veľkej časti týchto pracovných miest (napríklad cudzincami, neaktívnymi domácimi občanmi) existuje potenciál nárastu HDP až približne o 1,3 %⁴.

Nárast zamestnanosti sa v posledných dvoch rokoch len čiastočne prejavuje v náraste počtu odpracovaných hodín. V 2. štvrťroku 2018 rast odpracovaných hodín zaostal za rastom zamestnanosti na medzištvrťročnej báze o 0,2 percentuálneho bodu. Čiastočným vysvetlením slabšej dynamiky hodín oproti zamestnanosti je pravdepodobne skrátenie otváracích hodín v niektorých obchodných reťazcoch, keďže v obchodných činnostiach počet odpracovaných hodín medzištvrťročne poklesol.

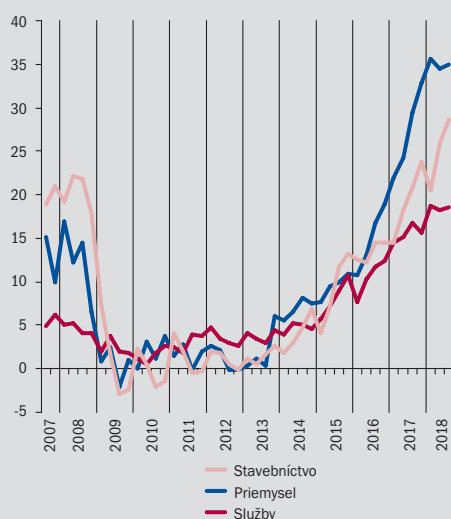
2 Zdroj: ISCP, Trexima.

3 Zdroj: ÚPSVR, priemer za 1. polrok 2018.

4 Odhad vplyvu obsadenia voľných pracovných miest na HDP v SR bol dosiahnutý vypočítaním nákladov práce na zamestnanie nových pracovníkov. Predpokladáme, že nový zamestnanec dostane plat vo výške 88 % v porovnaní s priemerným platom u zamestnávateľa (zdroj výpočtu: mikrodáta SILC). Následne bol prijatý predpoklad, že zamestnanci dostávajú zaplatenú hodnotu ich marginálneho produktu. Tak sme dostali celkový dodatočný objem HDP (a príspevok k HDP), ak by sa zamestnalo toľko ľudí, koľko je v súčasnosti voľných pracovných miest.

Graf 19 Príspevky odvetví k medzištvrťročnému rastu zamestnanosti (p. b.)

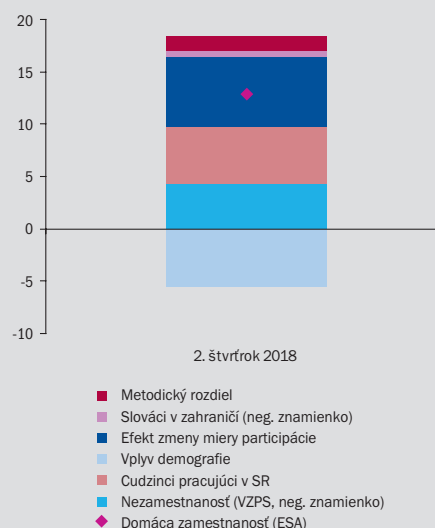
Zdroj: ŠÚ SR.

Graf 20 Pociťovaný nedostatok pracovnej sily (% respondentov)

Zdroj: EK a výpočty NBS.

Poznámka: Údaje za stavebníctvo za 3. Q 2018 sú priemerom za júl a august 2018.

Počet nezamestnaných osôb (metodika VZPS) v 2. štvrťroku 2018 pokračoval v poklese, avšak miernejším tempom v porovnaní s predošlými štvrťrokmi. Medzištvrťročne po sezónnom očistení klesol počet nezamestnaných o 4,4 tisíc osôb. Miera nezamestnanosti klesla o 0,2 percentuálneho bodu na 6,9 %. Zamestnávatelia teda boli schopní zabezpečiť pracovnú silu aj spomedzi nezamestnaných. K rastu zamestnanosti prispela pokračujúca imigrácia cudzincov, Slovákov pracujúcich v zahraničí a tiež rastúca participácia.

Graf 21 Príspevky hlavných veličín trhu práce k medzištvrťročnej zmene zamestnanosti (tis. osôb)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Poznámka: Časový rad cudzincov pracujúcich v SR zatiaľ nie je sezónne očistený z dôvodu jeho krátkej histórie. Sezónnosť v ňom sa však nejaví výrazná. Metodický rozdiel zahŕňa vplyv zostatkových metodických rozdielov medzi zamestnanosťou v metodikách VZPS a ESA.

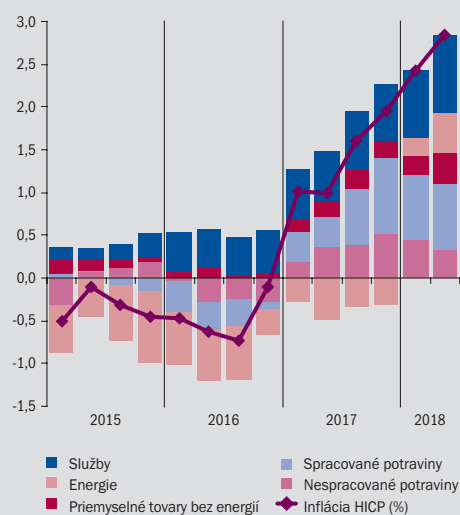
4 CENOVÝ VÝVOJ

Inflácia sa v 2. štvrtroku 2018 zrýchlila. Medziročný rast cien dosiahol úroveň 2,9 %. K zrýchleniu prispel najmä rast cien pohonných látok v apríli a máji. Zrýchlila sa aj dopytová inflácia. Ceny pohonných látok rástli v dôsledku rastu cien ropy na svetových trhoch. To sa premietlo do rastu cien ropných derivátov s minimálnym časovým oneskorením. Ceny energií tak boli najvýznamnejším faktorom pokračujúceho zrýchľovania inflácie v 2. štvrtroku 2018. Rast cien energetických komodít v prvom polroku nasvedčuje, že v roku 2019 je možné očakávať

rast cien elektrickej energie a plynu pre domácnosti.

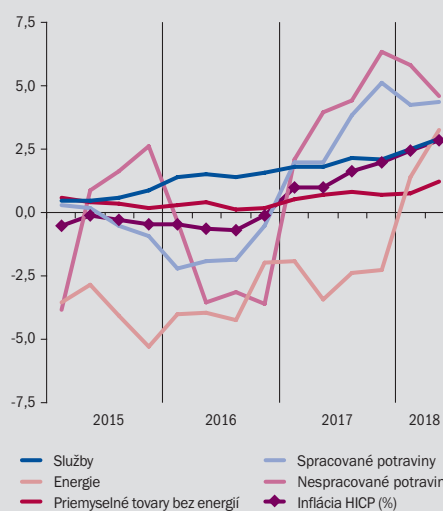
V zrýchlení dopytovej inflácie (z 1,9 % na 2,3 %) sa premietol rast cien priemyselných tovarov bez energií, ako aj cien služieb. V rámci priemyselných tovarov zrýchlili tempo rastu ceny obuvi, farmaceutických produktov, nábytku a bytového vybavenia. Rast reálnych príjmov obyvateľstva tak pôsobí na rast cien tovarov krátkodobej a strednodobej spotreby. Ceny služieb pokračovali v raste v dôsledku dopytových, ako aj nákla-

Graf 22 Príspevky jednotlivých zložiek k celkovej medziročnej inflácii (p. b.)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Graf 23 Vývoj jednotlivých zložiek inflácie (medziročný rast v %)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Tabuľka 3 Vývoj jednotlivých zložiek inflácie (zmena oproti rovnakému obdobiu minulého roka v %)

	2017					2018	
	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok	1. Q	2. Q
Inflácia HICP	1,0	1,0	1,6	2,0	1,4	2,4	2,9
Nespracované potraviny	2,1	4,0	4,4	6,3	4,2	5,8	4,6
Spracované potraviny	2,0	2,0	3,8	5,1	3,2	4,2	4,4
Priemyselné tovary bez energií	0,5	0,7	0,8	0,7	0,7	0,8	1,2
Energie	-1,9	-3,4	-2,4	-2,2	-2,5	1,4	3,3
Služby	1,8	1,8	2,1	2,1	2,0	2,5	2,9

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

dových impulzov z trhu práce. V zrýchlení sa premietol najmä v apríli aj rast cien leteckej dopravy do zahraničných destinácií.

Ceny potravín mierne spomalili tempo rastu. Prispel k tomu skorý nástup teplého počasia,

ktoré sa premietlo do spomalenia medziročného rastu cien ovocia. V nasledujúcich dvoch štvrtrokoch by sa mal plnou mierou prejavíť bazický efekt v cenách potravín. Dynamika cien potravín by sa tak mala výraznejšie spomaliť a prispieť k spomaleniu inflácie v 3. a 4. štvrtroku 2018.